

- 01 රාජාණ්ඩු ක්‍රමය / රදළ ආණ්ඩුක්‍රමය 02 සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය / වක්‍ර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය
 03 සර්වජන ඡන්ද බලය පදනම් කරගෙන ආණ්ඩු සහ පාලකයන් තෝරාගැනීම / තරගකාරී පක්ෂ ක්‍රමය
 04 04 යි. භූමිය, ජනගහනය, ආණ්ඩුව, ස්වාධීනතාව 05 ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය, අධිකරණය
 06 එක් ජාතියක් සඳහා එක් රාජ්‍යයක් යන සංකල්පය මත පදනම් වීම, භූමිය, ජනගහනය, ආණ්ඩුව, ස්වාධීනතාව බලය යන අංගයන්ගෙන් සමන්විත වීම.
 07 රෙපරමාදු ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණ / පුනරුදය 08 ඒකීය රාජ්‍ය, සන්ධිස් රාජ්‍යය
 09 පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩුක්‍රමය, ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමය 10 පරිපාලන බලය, ආර්ථික බලය
 11 බලය විමධ්‍යගත කිරීම යනු මධ්‍යම ආණ්ඩුව සතු බලතල යම් ප්‍රමාණයක් ප්‍රාදේශීය පාලන ඒකක වෙත පවරාදීමයි.
 12 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13 වෙනි සංශෝධනය
 13 09 යි. උභය, උතුරු, දකුණ, බස්නාහිර, නැගෙනහිර, වයඹ, උතුරු මැද, මධ්‍යම, සබරගමුව
 14 පළාත් සභා ලැයිස්තුව, සංවෘත ලැයිස්තුව, සමගාමී ලැයිස්තුව
 15 මහ නගර සභාව - නගරාධිපති / නගර සභාව - සභාපති
 16 50 17 විදේශ කටයුතු / යුද්ධය හා සාමය ප්‍රකාශ කිරීම 18 ආගම, භාෂාව
 19 සිංහල, ශ්‍රී ලංකා දෙමළ, ඉන්දියානු දෙමළ, මුස්ලිම්, බර්ගර්, මැලේ 20 15173820 - 74.9%

II කොටස

- 01 (1) "ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යනු සියලු දෙනාටම අයිතිවාසිකම් හිමිවන පාලන ක්‍රමයයි." - සීලර්
 (2) සැවොම නීතියට ගරු කිරීම, අවනත වීම හා නීති අභිබවා නොයෑම / පවත්නා නීතිය යටතේ වරදකරුවන්ට දඬුවම් පැමිණවීම / නීතිය ඉදිරියේ දී සමානාත්මතාව / නීතියේ රැකවරණය සියල්ලන්ටම සර්ව සාධාරණව ලැබීම
- 02 (1) භූමිය, ජනගහනය, ආණ්ඩුව, ස්වාධීනතාව බලය
 (2) භූමිය - නිශ්චිත දේශ සීමාවන්ගෙන් වටවූ භූමි ප්‍රමාණය / ඒ වටා පිහිටි මුහුදු සීමාව / භූමියට ඉහළින් පිහිටි අභස් කූස
 ජනගහනය - නිශ්චිත භූමි ප්‍රදේශය තුළ ජීවත් වන ජන සංඛ්‍යාව
 ආණ්ඩුව - රාජ්‍ය තුළ නීතිය හා සාමය ආරක්ෂා කිරීමත්, පුරවැසියන් පොදු අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට මෙහෙයවීමත් ආණ්ඩුව සිදුකරයි.
 ස්වාධීනතාව බලය - කිසිදා අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර බලවේගයක මැදිහත්වීමෙන් තොරව ජනතාව වෙනුවෙන් යෙදවිය හැකි අධිකාරී බලය ස්වාධීනතාව බලය වේ.
- (3) රෙපරමාදු ආගමික ප්‍රතිසංස්කරණ / පුනරුදය / වැඩවසම් ක්‍රමය බිඳවැටී ධනවාදී ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම / විද්‍යාත්මක දැනුම වර්ධනය
- 03 (1) ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක, අධිකරණ
 (2) ව්‍යවස්ථාදායක - නීති සම්මත කිරීම, මුදල් පළානය, විධායකය පාලනය
 විධායක - ව්‍යවස්ථාදායකය මගින් පනවන නීති ක්‍රියාවට නැංවීම
 අධිකරණ - ව්‍යවස්ථාදායකය මගින් පනවන නීති විධායකය මගින් ක්‍රියාවට නැංවීමේ දී පැන නගින ගැටළු නිරාකරණය කරනු ලබන්නේ අධිකරණය මගිනි.
 (3) පුරවැසියාගේ යුතුකම්
 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හා නීතිය ආරක්ෂා කිරීම / ජාතික අභිවෘද්ධිය වර්ධනය හා ජාතික සමගිය පෝෂණය / සෙසු අයගේ අයිතිවාසිකම් හා නන්වැදෑරුම් නිදහසට ගරු කිරීම / පොදු දේපල සුරක්ෂිත කිරීම.
 පුරවැසියා කෙරෙහි වන වගකීම
 නීතිය හා සාමය ආරක්ෂා කිරීම / සමානාත්මතා මූලධර්මය ආරක්ෂා කිරීම / ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අනුව කටයුතු කිරීම / පරිසරය ආරක්ෂා කර සුරක්ෂිත කිරීම
- 04 (1) ආණ්ඩුව සතු ව්‍යවස්ථාදායක, විධායකය සහ අධිකරණ බලතල එක් මධ්‍යම ආණ්ඩුවකින් පමණක් ක්‍රියාවට නැංවීම / මධ්‍යම ආණ්ඩුව සතු පරිපාලන කටයුතු පහසු කර ගැනීමේ අරමුණු සහිත පරිපාලන බලතල පමණක් ප්‍රාදේශීය පාලන ඒකක වෙත විමධ්‍යගත කර තිබීම.
 (2) ලිඛිත ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් පැවතීම / ඉහළ මන්ත්‍රණ සභාවක් ඇතිකිරීම / ඇමරිකාව, ඉන්දියාව
 (3) පළාත් සභා ලැයිස්තුව - පළාත් පාලන කටයුතු, නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන්
 සංවෘත ලැයිස්තුව - ජාතික ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය / මූල්‍ය කටයුතු
 සමගාමී ලැයිස්තුව - සැලසුම් කිරීම, සමාජ සේවා හා පුනරුත්ථාපන
- 05 (1) පිහිටීම - ඉන්දියාවට ආසන්න වීම / සංක්‍රමණ - විජය ඇතුළු පිරිස පැමිණීම
 (2) නිදහස හා සාධාරණත්වය තහවුරු කිරීම / අයිතිවාසිකම් සුරැකීම හා තහවුරු කිරීම / මාධ්‍ය නිදහස ආරක්ෂා කිරීම / විනිවිදභාවයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම
 (3) රට - ශ්‍රී ලංකාව
 ජනවර්ග - සිංහල, මැලේ, දෙමළ (ඉන්දියා, ශ්‍රී ලංකා), මුස්ලිම්, බර්ගර්
 ආගම් - බෞද්ධ, කතෝලික, ඉස්ලාම්, හින්දු, වෙනත්
 සිරිත් විරිත් - බෞද්ධ, හින්දු, ඉස්ලාම්, ක්‍රිස්තියානි
 ප්‍රාදේශීය - රජරට, උඩරට, පහතරට
 භාෂා - සිංහල, දෙමළ, ඉංග්‍රීසි, මැලේ
 ඉහත ලක්ෂණ අනුව විස්තර කර ඇත්නම් උපරිම ලකුණු දෙන්න.